

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΕ e-πίκαιρα νομικής πληροφορικής

Επιμ.: Κωνσταντίνος Π. Θεοδωρίδης

Ηλεκτρονικός φάκελος υπόθεσης

Στα μέσα Ιανουαρίου 2026 τέθηκαν οι βάσεις για την πλήρη ψηφιοποίηση της πολιτικής δίκης, με την επίσημη παρουσίαση της λειτουργίας του Ηλεκτρονικού Φακέλου Υπόθεσης. Η εν λόγω πλατφόρμα, η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο έργου του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω της «Κοινωνίας της Πληροφορίας», έρχεται να συμπληρώσει μια σειρά πρόσφατων δομικών μεταρρυθμίσεων στον χώρο της Δικαιοσύνης, ακολουθώντας την ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαιοδοσίας και την εφαρμογή του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η δημιουργία του Ηλεκτρονικού Φακέλου στην πολιτική δίκη προβλέφθηκε με τον Ν. 5221/2025, με σκοπό τη συγκέντρωση του συνόλου των εγγράφων σε έναν ενιαίο, ασφαλή ψηφιακό χώρο, εξασφαλίζοντας πληρότητα και άμεση πρόσβαση για όλους τους εμπλεκόμενους σε μια δικαστική υπόθεση. Σύμφωνα με το άρθρο 119 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ο ψηφιακός φάκελος περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλο το αποδεικτικό και διαδικαστικό υλικό, όπως δικόγραφα (αγωγές, εφέσεις κ.ά.), προτάσεις, προσθήκες, ένορκες βεβαιώσεις, εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, νομιμοποιητικά έγγραφα, καθώς και τη σχετική νομολογία και τις αποφάσεις.

Μέσω της νέας ψηφιακής διαδικασίας, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι δύνανται πλέον να καταθέτουν ηλεκτρονικά το σύνολο των εγγράφων απευθείας από το γραφείο τους, να επιλέγουν ημερομηνία δικασίμου από τις προτεινόμενες διαθέσιμες και να παρακολουθούν την πορεία της υπόθεσης σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας, έως και τον Άρειο Πάγο. Αντιστοίχως, οι δικαστικοί λειτουργοί αποκτούν πλήρη και άμεση πρόσβαση στα στοιχεία της δικογραφίας, γεγονός που αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στον περιορισμό των καθυστερήσεων και την κατάργηση των ογκωδών εκτυπώσεων. Η μετάβαση στο νέο σύστημα υλοποιείται σταδιακά: από την 1η Ιανουαρίου 2026 η ηλεκτρονική κατάθεση εφαρμόζεται αποκλειστικά για τις κτηματολογικές υποθέσεις, ενώ από την 1η Απριλίου 2026 επεκτείνεται στο σύνολο των υποθέσεων της τακτικής διαδικασίας. Η καθολική εφαρμογή στην πολιτική δικαιοσύνη ορίζεται για τις 16 Σεπτεμβρίου 2026, με την έναρξη του νέου δικαστικού έτους. Στόχος της μεταρρύθμισης είναι η επέκταση της λειτουργικότητας σε όλους τους κλάδους της Δικαιοσύνης (ποινική, αστική, διοικητική) έως το τέλος του 2026, καταργώντας οριστικά τη χρήση έγχαρτου φακέλου, εξέλιξη που μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και εξοικονομεί σημαντικούς πόρους.

Σχετικά links:

Κοινό Δελτίο Τύπου

www.mindigital.gr/archives/8272

Νόμος 5221/2025

www.kodiko.gr/nomothesia/document/1205557/nomos-5221-2025

Βλ. επίσης:

ministryofjustice.gr/?cat=314

Web App - εργαλείο αυτοαξιολόγησης κυβερνοασφάλειας

Στις 15 Ιανουαρίου 2026, η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη διάθεση του εργαλείου αυτοαξιολόγησης (self-assessment tool) υπό

μορφή διαδικτυακής εφαρμογής. Σκοπός της νέας έκδοσης είναι η παροχή ενός σύγχρονου και εύχρηστου περιβάλλοντος για τη διενέργεια αυτοαξιολόγησης του επιπέδου κυβερνοασφάλειας των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών που διατηρούν οι οργανισμοί. Η εφαρμογή έχει αναπτυχθεί σε γλώσσα JavaScript και εκτελείται αποκλειστικά μέσω του προγράμματος περιήγησης (browser), διασφαλίζοντας ότι το σύνολο των δεδομένων αποθηκεύεται τοπικά στον υπολογιστή του χρήστη, χωρίς να πραγματοποιείται οποιαδήποτε απομακρυσμένη αποστολή σε εξωτερικούς διακομιστές. Η αναβαθμισμένη μορφή του εργαλείου ενσωματώνει σειρά νέων τεχνικών δυνατοτήτων για τη διευκόλυνση των ελεγκτών και των διαχειριστών. Ειδικότερα, υποστηρίζεται η γραφιστική απεικόνιση των αποτελεσμάτων, καθώς και η επιλογή εισαγωγής ή εξαγωγής της προόδου σε αρχείο μορφής JSON για τοπική αποθήκευση. Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα εξαγωγής σε κρυπτογραφημένο αρχείο JSON, με τη χρήση κωδικού που λειτουργεί ως κλειδί κρυπτογράφησης βάσει του προτύπου AES-256, ενισχύοντας την ασφάλεια των καταγεγραμμένων δεδομένων. Για τις ανάγκες τεκμηρίωσης, η εφαρμογή επιτρέπει την εξαγωγή των τελικών αποτελεσμάτων σε αρχεία μορφής PDF για την άμεση υποβολή αναφορών, καθώς και σε μορφότυπα Excel και CSV προκειμένου να καταστεί εφικτή η περαιτέρω επεξεργασία τους.

Σχετικά links:

Web App:

cyber.gov.gr/ergaleio-aytoaxiologisis/

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: ενίσχυση της κυβερνοανθεκτικότητας με ενδυνάμωση του ENISA

Στις 20 Ιανουαρίου 2026, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε νέα, εκτενή δέσμη μέτρων για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, με σκοπό την περαιτέρω θωράκιση των υποδομών της Ένωσης και των δημοκρατικών θεσμών απέναντι σε υβριδικές και καθημερινές κυβερνοεπιθέσεις.

Κεντρικό σημείο της πρωτοβουλίας αποτελεί η πρόταση αναθεώρησης της Πράξης για την Κυβερνοασφάλεια (Cybersecurity Act), η οποία εστιάζει στην προστασία των αλυσίδων εφοδιασμού τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Εισάγεται ένα εναρμονισμένο ρυθμιστικό πλαίσιο που επιτρέπει στα κράτη μέλη να εντοπίζουν και να μετριάζουν από κοινού τους κινδύνους σε 18 κρίσιμους τομείς, ελαχιστοποιώντας παράλληλα την έκθεση ευρωπαϊκών δικτύων 5G και κινητών τηλεπικοινωνιών σε προμηθευτές τρίτων χωρών υψηλού κινδύνου. Παράλληλα, το νέο πλαίσιο επιχειρεί τον εξορθολογισμό του ευρωπαϊκού πλαισίου πιστοποίησης της κυβερνοασφάλειας (ECCF), καθιστώντας τις διαδικασίες ταχύτερες και αποδοτικότερες, με προεπιλεγμένο χρόνο ανάπτυξης συστημάτων πιστοποίησης τους 12 μήνες. Πρόκειται για ένα εθελοντικό εργαλείο υπό τη διαχείριση του Οργανισμού της ΕΕ για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA), το οποίο επιτρέπει στις επιχειρήσεις να πιστοποιούν τη συνολική τους κυβερνοασφάλεια μειώνοντας δραστικά το σχετικό διαχειριστικό κόστος. Περαιτέρω, το πακέτο περιλαμβάνει στοχευμένες τροποποιήσεις στην Οδηγία NIS2, επιδιώκοντας την ενίσχυση της νομικής σαφήνειας και την ελάφρυνση του κανονιστικού βάρους για χιλιάδες πολύ μικρές, μικρές και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Μεταξύ άλλων, απλουστεύονται οι κανόνες δικαιοδοσίας, τυποποιείται η συλλογή δεδομένων για επιθέσεις λυτρισμικού (ransomware) και διευκολύνεται η εποπτεία διασυνοριακών οντοτήτων.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω μεταρρυθμίσεων, αναβαθμίζεται ο ρόλος του ENISA, ο οποίος καθίσταται κεντρικός συντονιστικός φορέας για την έκδοση έγκαιρων προειδοποιήσεων, την αντιμετώπιση κυβερνοεπιθέσεων σε άμεση συνεργασία με την Ευρωπόλ και τη διαχείριση τρωτών σημείων, καθώς και για την ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού μέσω της Ακαδημίας Δεξιοτήτων Κυβερνοασφάλειας. Οι σχετικές νομοθετικές πράξεις αναμένεται να τεθούν σε εφαρμογή μετά την έγκρισή τους από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το

Συμβούλιο της ΕΕ, με τα κράτη μέλη να διαθέτουν στη συνέχεια προθεσμία ενός έτους για την πλήρη ενσωμάτωση των τροποποιήσεων της Οδηγίας NIS2 στο εθνικό τους δίκαιο.

Σχετικά links:

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/faqs/cybersecurity-package-questions-answers>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/fs_26_106

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/library/proposal-regulation-eu-cybersecurity-act>

Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά του κυβερνοεκφοβισμού

Στις 10 Φεβρουαρίου 2026, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε ένα νέο, ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης με στόχο την καταπολέμηση του κυβερνοεκφοβισμού και την προστασία της ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων στο ψηφιακό περιβάλλον.

Κεντρικός άξονας της πρωτοβουλίας είναι η ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού προτύπου διαδικτυακής εφαρμογής, μέσω της οποίας τα θύματα θα μπορούν να καταγγέλλουν περιστατικά σε εθνικές γραμμές βοήθειας, να λαμβάνουν υποστήριξη και να διαβιβάζουν αποδεικτικά στοιχεία με ασφάλεια. Το εν λόγω πρότυπο θα τεθεί στη διάθεση των κρατών μελών προκειμένου να προσαρμοστεί και να διασυνδεθεί με τις αντίστοιχες εθνικές υπηρεσίες. Παράλληλα, το σχέδιο προωθεί μια συντονισμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση, καλώντας τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν κοινούς ορισμούς για τη συλλογή δεδομένων και να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης.

Προς την κατεύθυνση αυτή, επανεξετάζονται και ενισχύονται τα υφιστάμενα νομικά εργαλεία. Ειδικότερα, προωθείται η αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες (DSA) αναφορικά με τα μέτρα που οφείλουν να λαμβάνουν οι επιγραμμικές πλατφόρμες και τον ρόλο των αξιόπιστων πηγών επισήμανσης. Επιπλέον, εξετάζεται η αυστηρότερη αντιμετώπιση του φαινομένου στις πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο μέσω της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες Οπτικοακουστικών Μέσων, ενώ υποστηρίζεται η πλήρης εφαρμογή του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act), ιδίως όσον αφορά τις απαγορευμένες πρακτικές χειραγώγησης και την υποχρέωση διαφανούς σήμανσης περιεχομένου που παράγεται από συστήματα TN (π.χ. deepfakes). Σε επίπεδο πρόληψης, δίνεται έμφαση στην ενίσχυση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της επικαιροποίησης των κατευθυντήριων γραμμών για εκπαιδευτικούς και της επέκτασης των διαθέσιμων πόρων στο δίκτυο των Κέντρων Ασφαλούς Διαδικτύου.

Η αναγκαιότητα αυτών των μέτρων επιβεβαιώνεται από στατιστικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία ένα στα έξι παιδιά ηλικίας 11 έως 15 ετών έχει πέσει θύμα διαδικτυακού εκφοβισμού, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των πολιτών ζητά επιτακτικά τη δημιουργία μηχανισμών περιορισμού του επιβλαβούς περιεχομένου. Η υλοποίηση του σχεδίου αναμένεται να λειτουργήσει συμπληρωματικά με επικείμενες νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως η Πράξη για την Ψηφιακή Δικαιοσύνη και η εφαρμογή λύσεων επαλήθευσης ηλικίας με γνώμονα την προστασία της ιδιωτικότητας.

Σχετικά links:

Σχέδιο δράσης κατά του κυβερνοεκφοβισμού

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/library/action-plan-against-cyberbullying>

Ενημερωτικό δελτίο σχεδίου δράσης

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/fs_26_363

Κοινό Κέντρο Ερευνών

<https://joint-research-centre.ec.europa.eu/projects-and-activities/jrc-science-digital-wellbeing>

Απολογισμός διαιτίας για την DSA

Στις 17 Φεβρουαρίου 2026, δημοσιεύθηκαν τα νεότερα απολογιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον αντίκτυπο της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες (DSA) στο ψηφιακό οικοσύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύο χρόνια μετά την πλήρη εφαρμογή της. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα, το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο έχει συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας των επιγραμμικών πλατφορμών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι χρήστες άσκησαν εκτενώς το νέο τους δικαίωμα προσβολής των αποφάσεων ελέγχου περιεχομένου που αφορούσαν αναστολή, διαγραφή ή περιορισμό ορατότητας (shadowbanning) των λογαριασμών τους. Ως αποτέλεσμα, από τα 165 εκατομμύρια αποφάσεων ελέγχου που προσβλήθηκαν μέσω των εσωτερικών μηχανισμών παραπόνων των πλατφορμών, περίπου το 30% ποσοστό που αντιστοιχεί σε σχεδόν 50 εκατομμύρια περιπτώσεις — ανακλήθηκε υπέρ των χρηστών.

Τα αναλυτικά στοιχεία για το πρώτο εξάμηνο του 2025 καταδεικνύουν ότι η συντριπτική πλειονότητα (99%) των αποφάσεων ελέγχου περιεχομένου εκ μέρους των πλατφορμών βασίστηκε στην επιβολή των δικών τους όρων χρήσης και όχι σε αναφορές για αφαίρεση παράνομου περιεχομένου βάσει του ενωσιακού ή εθνικού δικαίου. Παράλληλα, καθοριστικός αποδεικνύεται ο ρόλος των οργάνων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, τα οποία το ίδιο διάστημα εξέτασαν περισσότερες από 1.800 υποθέσεις που αφορούσαν τα κυρίαρχα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στο 52% των περατωθεισών υποθέσεων, τα εν λόγω όργανα ανέτρεψαν τις αρχικές αποφάσεις των πλατφορμών, επιτρέποντας την ταχύτερη και οικονομικότερη αποκατάσταση περιεχομένου και λογαριασμών συγκριτικά με την παραδοσιακή δικαστική οδό.

Πέραν των ζητημάτων λογοκρισίας και ελέγχου περιεχομένου, η εφαρμογή της DSA έχει επιφέρει απτά αποτελέσματα στην προστασία των καταναλωτών και των ευάλωτων ομάδων. Ήδη από το 2024, ισχύει η καθολική απαγόρευση των στοχευμένων διαφημίσεων σε ανηλίκους. Επιπρόσθετα, οι διαδικτυακές αγορές (marketplaces) υπόκεινται πλέον σε αυστηρές υποχρεώσεις για την καταπολέμηση της διακίνησης παράνομων αγαθών, τη διασφάλιση της ιχνηλασιμότητας των εμπορών και την άμεση ενημέρωση των καταναλωτών σε περίπτωση αγοράς μη νόμιμων προϊόντων, συνοδευόμενη από επιλογές επανόρθωσης. Τέλος, το νέο νομικό πλαίσιο έχει εξασφαλίσει σε ερευνητές και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών πρωτοφανή πρόσβαση σε κρίσιμα δεδομένα, ενισχύοντας τον εξωτερικό έλεγχο επί των αλγοριθμικών πρακτικών και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων των τεχνολογικών κολοσσών.

Σχετικά links:

<https://transparency.dsa.ec.europa.eu/>

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/dsa-impact-platforms>

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στον δημόσιο τομέα και την αγορά εργασίας

Στις αρχές του 2026, τέθηκαν στο επίκεντρο τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι προκλήσεις και οι προοπτικές που ανακύπτουν από την ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στον δημόσιο τομέα και την αγορά εργασίας.

Ειδικότερα, στις 20 Φεβρουαρίου 2026, ανακοινώθηκε η υπογραφή νέου μνημονίου συνεργασίας μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Google με αντικείμενο την εκπαίδευση του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης στην TN. Η πρωτοβουλία, με ορίζοντα ολοκλήρωσης τον Δεκέμβριο του 2026, εντάσσεται στον ευρύτερο σχεδιασμό για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους, μέσω φορέων υλοποίησης όπως το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ). Ήδη, κατά τη διετία 2024-2025, καταγράφηκαν σημαντικά ποσοστά συμμετοχής δημοσίων υπαλλήλων σε διαδικτυακά σεμινάρια εστιασμένα στην πρακτική εφαρμογή της TN (Practical AI) και τις τεχνικές prompting. Η νέα φάση του προγράμματος αναμένεται να επικεντρωθεί στην περαιτέρω ενίσχυση πρακτικών ψηφιακών

δεξιοτήτων, με έμφαση στην παραγωγικότητα, τη διαχείριση πληροφοριών και τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων στο διοικητικό περιβάλλον.

Παράλληλα, οι επιπτώσεις της ΤΝ στην αγορά εργασίας συζητήθηκαν εκτενώς στο Συμβούλιο Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής (EPSCO) στις 9 Μαρτίου 2026, στις Βρυξέλλες. Αναδείχθηκε η αναγκαιότητα διαμόρφωσης στρατηγικών που θα διασφαλίζουν την προστασία των εργαζομένων και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας ενόψει των τεχνολογικών αλλαγών. Προτάθηκε ένα πλαίσιο δράσης τριών αξόνων: Πρώτον, η εντατικοποίηση των προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης, με στόχο την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στις νέες ψηφιακές απαιτήσεις. Δεύτερον, η αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων μέσω στοχευμένων πολιτικών, αξιοποιώντας δεδομένα από μηχανισμούς διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας σε πραγματικό χρόνο. Τρίτον, και κρισιμότερο, η θωράκιση των μηχανισμών κοινωνικής προστασίας. Επισημάνθηκε ο κίνδυνος διεύρυνσης των ανισοτήτων, καθώς η αντικατάσταση θέσεων εργασίας από συστήματα ΤΝ ενδέχεται να επιφέρει μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, απειλώντας τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, τέθηκε προς συζήτηση το ενδεχόμενο επιβολής εισφοράς κοινωνικής ασφάλισης στις εταιρείες για τη χρήση τεχνολογιών ΤΝ, προκειμένου να αντισταθμιστούν οι δυνητικές απώλειες και να διασφαλιστεί η κοινή ευημερία και η δίκαιη κατανομή του παραγόμενου πλούτου.

Σχετικά links:

<https://www.ypes.gr/220921/>

<https://ypergasias.gov.gr/ypeka-n-kerameos-sto-epsco-treis-axones-gia-tin-axiopoisi-tis-technitis-noimosynis-yper-ton-ergazomenon/>

Ευρωκοινοβούλιο: προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας στην εποχή της ΤΝ

Στις 10 Μαρτίου 2026, η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθέτησε με ευρεία πλειοψηφία δέσμη συστάσεων για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας απέναντι στις προκλήσεις που θέτει η ραγδαία ανάπτυξη των συστημάτων παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης (genAI). Το Κοινοβούλιο έκρινε επιβεβλημένη την καθολική εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων σε όλα τα συστήματα ΤΝ που διατίθενται στην ευρωπαϊκή αγορά, ανεξαρτήτως του τόπου ανάπτυξής τους.

Κεντρικός άξονας των προτάσεων είναι η διασφάλιση πλήρους διαφάνειας εκ μέρους των παρόχων ΤΝ, οι οποίοι καλούνται να δημοσιοποιούν αναλυτικούς καταλόγους με τα προστατευόμενα έργα που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των αλγορίθμων τους, καθώς και λεπτομερή αρχεία καταγραφής της μαζικής συλλογής δεδομένων από το διαδίκτυο. Η παράλειψη της εν λόγω υποχρέωσης προτείνεται να επισύρει αυστηρές νομικές κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένης της επιβάρυνσης με τα δικαστικά έξοδα σε περίπτωση δικαστικής δικάωσης των θιγόμενων δημιουργών.

Παράλληλα, το Κοινοβούλιο ζητά τη θέσπιση ενός πλαισίου δίκαιης ανταμοιβής για τη χρήση υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, απορρίπτοντας ρητά την προοπτική μιας παγκόσμιας άδειας που θα επέτρεπε την εκπαίδευση συστημάτων με αντάλλαγμα μια εφάπαξ καταβολή. Αντιθέτως, προκρίνεται η δημιουργία μιας νέας αγοράς αδειοδότησης, βασισμένης σε εθελοντικές συλλογικές συμβάσεις, η οποία θα επιτρέπει στους δικαιούχους να εξαιρούν ρητά τα έργα τους (opt-out) από τις διαδικασίες μηχανικής μάθησης, με την τήρηση σχετικού μητρώου από το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO).

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την προστασία των ειδησεογραφικών μέσων, προβλέποντας το δικαίωμα άρνησης χρήσης του περιεχομένου τους και την αξίωση πλήρους αποζημίωσης σε περιπτώσεις απώλειας εσόδων και επισκεψιμότητας, προκειμένου να διαφυλαχθεί ο πλουραλισμός έναντι επιλεκτικών αλγοριθμικών πρακτικών (αυτοπροτίμηση).

Τέλος, το Κοινοβούλιο αποφάσισε ότι τα παράγωγα έργα που δημιουργούνται αποκλειστικά από συστήματα ΤΝ δεν δύνανται να απολαμβάνουν προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα την υποχρέωση των ψηφιακών πλατφορμών να ελέγχουν και να αποτρέπουν τη διάδοση παραποιημένου περιεχομένου (deepfakes).

Σχετικά links:

<https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20260306IPR37511/prostasia-ton-dikaiomaton-ton-dimourgon-tis-ee-stin-epochi-tis-tn>

Κοινή γνώμη ΕΣΠΑ και ΕΕΠΑ

Στις 19 Μαρτίου 2026, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΑ) και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΑ) εξέδωσαν κοινή γνώμη επί της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δεύτερη Πράξη για την Κυβερνοασφάλεια (CSA2) και τις στοχευμένες τροποποιήσεις της Οδηγίας NIS2. Αξιολογώντας τη δέσμη μέτρων που παρουσιάστηκε νωρίτερα τον Ιανουάριο του ίδιου έτους, οι δύο ανεξάρτητες αρχές υπογράμμισαν την αμφίδρομη σχέση μεταξύ κυβερνοασφάλειας και προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων περιορίζει τους κινδύνους μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και αλλοίωσης, αλλά τονίστηκε ως θεμελιώδης αρχή ότι τα μέτρα θωράκισης δεν πρέπει να υπονομεύουν τα δικαιώματα των ατόμων, με την όποια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων να περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο. Σε θεσμικό επίπεδο, εκφράστηκε ισχυρή στήριξη προς τον ενισχυμένο ρόλο του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA), την προώθηση της πιστοποίησης και την αντιμετώπιση των ευρύτερων κινδύνων στις αλυσίδες εφοδιασμού. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική κατανομή αρμοδιοτήτων, κρίθηκε θετικά η πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία ο ENISA θα παρέχει συμβουλές κατόπιν προηγούμενου αιτήματος του ΕΣΠΑ, ενώ προτάθηκε νομοθετικά να προστεθεί και ο ΕΕΠΑ ως δυνητικός αιτών.

Περαιτέρω, οι ευρωπαϊκές αρχές επεσήμαναν ότι οποιαδήποτε μέτρα θεσπίζει το διοικητικό συμβούλιο του ENISA με αντίκτυπο στην προστασία δεδομένων, θα πρέπει να αφορούν αμιγώς τεχνικές και πρακτικές λεπτομέρειες, απαιτώντας υποχρεωτικά προηγούμενη διαβούλευση με τον ΕΕΠΑ. Ειδική μνεία έγινε στο ευρωπαϊκό πλαίσιο πιστοποίησης, όπου ζητήθηκε η περαιτέρω αποσαφήνιση της σχέσης του με τις αντίστοιχες πιστοποιήσεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), καθώς και η υποχρέωση του ENISA να διαβουλευτεί με το ΕΣΠΑ πριν από την έγκριση συστημάτων που άπτονται της ασφάλειας επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα, διατυπώθηκε η σύσταση ώστε το ευρωπαϊκό πλαίσιο δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας να μην απευθύνεται αποκλειστικά σε εξειδικευμένους επαγγελματίες του κλάδου, αλλά να καλύπτει και γενικότερα προφίλ του εργατικού δυναμικού.

Τέλος, σε συνέχεια προηγούμενων τοποθετήσεων για τον κανονισμό «Digital Omnibus», εκφράστηκε εκ νέου στήριξη στη δημιουργία ενός ενιαίου σημείου εισόδου για την κοινοποίηση παραβιάσεων, προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, ενώ αναφορικά με την Οδηγία NIS2, χαιρέτιστηκε ρητά ο χαρακτηρισμός των ευρωπαϊκών πορτοφολιών ψηφιακής ταυτότητας ως «βασικών οντοτήτων».

Σχετικά links:

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpbedps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-42026-proposal_en

Για προτάσεις, κρίσεις και ερωτήσεις, η επικοινωνία μας συνεχίζεται διαδικτυακά από το blog της στήλης στη διεύθυνση <http://e-pikaira.blogspot.com>.